

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЛЮБЛІНСЬКА ВИЩА ШКОЛА В РИКАХ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК
У ВАРШАВІ (Польща)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІАДРИНА
У ФРАНКФУРТІ-НА-ОДЕРІ (Німеччина)
УНІВЕРСИТЕТ МАРМАРА (Турецька Республіка)
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СЬОГОДЕННЯ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**м. Тернопіль
2025**

УДК 08:37.01/.09
О 72

Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 25 квітня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, О. Я. Колодійчук, Г. Р. Корицька, О. Р. Олексюк, Ю. М. Починок, В. Я. Гайда, І. І. Подлесна. Тернопіль, 2025. 388 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи», яку проведено на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 25 квітня 2025 року.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 2 від 09.05.2025 р.)

переходу.

У світлі окреслених практик і тенденцій подальший розвиток української андрагогіки в умовах цифровізації потребує стратегічно вивірених і науково обґрунтованих рішень. Насамперед актуальною є розробка національної стратегії цифрової освіти дорослих, що охоплюватиме цілісне бачення цифрової трансформації в цій сфері, визначення ключових пріоритетів, індикаторів ефективності та механізмів реалізації на всіх рівнях — від нормативно-правового до організаційно-методичного. Така стратегія має бути міжсекторальною, із залученням не лише освітніх інституцій, а й державного, громадського та бізнес-сектору.

Важливим напрямом реалізації стратегії є підвищення цифрової компетентності викладачів та педагогів-андрагогів. Успішне впровадження цифрових технологій у навчальний процес можливе лише за умови, що самі освітяни володіють сучасними цифровими навичками, здатні використовувати ІКТ у професійній діяльності, критично оцінювати цифрові інструменти й забезпечувати емоційно безпечне онлайн-середовище. У цьому контексті доцільно запроваджувати спеціалізовані програми підвищення кваліфікації, цифрові стажування та підтримку професійних спільнот викладачів. Окрім того, значущим вбачається створення інклюзивних цифрових освітніх середовищ, доступних для представників різних соціальних груп — осіб старшого віку, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб тощо. Йдеться не лише про технічну доступність (адаптивні інтерфейси, мовна підтримка), а й про педагогічну інклюзивність — варіативність форматів подачі матеріалу, гнучкість темпів навчання, врахування мотиваційних і когнітивних особливостей дорослих слухачів.

Завершальним, але не менш важливим елементом є впровадження системного моніторингу та оцінювання ефективності використання цифрових технологій у навчанні дорослих. Такий моніторинг має охоплювати не лише кількісні показники (залученість, проходження курсів), а й якісні аспекти: рівень досягнення освітніх результатів, ступінь задоволеності учасників, вплив на професійний розвиток. Важливо, щоб результати такого оцінювання ставали основою для подальшого вдосконалення освітніх політик, програм і цифрових рішень у сфері андрагогіки.

Цифрова трансформація освіти дорослих в Україні створює потужний імпульс для розвитку андрагогіки як науки і практики. Вона відкриває нові можливості для персоналізованого, гнучкого і доступного навчання, водночас формуючи низку викликів, пов'язаних із цифровою нерівністю, якістю онлайн-освіти, кібербезпекою та педагогічною інклюзивністю. Ефективне подолання цих викликів вимагає комплексного міжсекторального підходу, стратегічного планування та професійного зростання педагогів. Саме це забезпечить формування сучасної, адаптивної системи освіти дорослих, що відповідає вимогам цифрової епохи.

Список використаних джерел

1. Просіна О. Історія та перспективи розвитку андрагогіки як науки про освіту дорослих. URL: <https://surli.cc/glokzw> (дата звернення 25.03.2025).
2. Беялов Т., Кохно В. Виклики та можливості цифрової трансформації в освіті, науці та підприємстві в умовах глобалізації. URL: <https://surl.li/flztlc> (дата звернення 25.03.2025).
3. Ярич І. Інформаційно-цифрова компетентність сучасного педагога як інноваційно-освітній тренд. URL: <https://surl.li/mmfyfq> (дата звернення 25.03.2025).

Valeriy Yednak

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Ternopil, Ukraine
ednakv@tnpu.edu.ua*

Halyna Yednak

*Methodologist of the Department of Methodology of Natural and Mathematical Subjects,
Technologies and Physical Education
Ternopil Regional Communal Institute of Postgraduate Pedagogical Education
Ternopil, Ukraine
galinaednak@ukr.net*

KIDS' ATHLETICS AS A MEANS OF A COMPETENT APPROACH

Abstract: *the use of «Kids' Athletics» as a means of a competency-based approach to physical education will contribute to the formation of physically developed, adapted and self-aware individuals, and create the basis for their full development in various aspects of life.*

Keywords: *«Kids' Athletics», competency-based approach, competency, New Ukrainian School, physical education.*

Анотація: *використання «Дитячої легкої атлетики», як засобу компетентнісного підходу у фізичному вихованні сприятиме формуванню фізично розвинутих, адаптованих та самосвідомих особистостей, створить основу для їхнього повноцінного розвитку в різних аспектах життя.*

Ключові слова: *Дитяча легка атлетика, компетентісний підхід, компетентність, Нова Українська школа, фізична культура.*

Relevance. The conditions of modern life, the growing volume of information require that schools prepare students who are able to independently acquire knowledge, highlight the main thing, and quickly navigate in a specific situation. Reforming the education system in Ukraine is global in nature.

«The modern world is complex. It is not enough to give a child only knowledge. It is also important to teach them how to use it. Knowledge and skills, interconnected with the student's value orientations, form his life competencies necessary for successful self-realization in life, study, and work,» says the Concept of the New Ukrainian School. [1]

The competency-based approach means that the educational process is focused on the formation and development of key and subject competencies of each student. The result of such a process should be the formation of general competence, which is an integrated characteristic of the individual, which includes knowledge, skills, attitudes, experience of activity and behavioral models. The implementation of the competency-based approach to education proclaimed by the concept of the "New Ukrainian School" should take into account the personal interests of students and ensure the development, first of all, of key competencies necessary in real life.

Competence is a dynamic combination of knowledge, ways of thinking, attitudes, values, skills, abilities, and other personal qualities that determine a person's ability to successfully carry out professional and further educational activities. [2]

Being competent means being able to implement knowledge, apply experience, will, and emotional state to solve problems in specific circumstances.

The goal of the educational branch of physical culture is the harmonious physical development of the student's personality, increasing the functional capabilities of the body, improving vital motor skills and abilities, and expanding motor experience through the formation of stable motivation of students to engage in physical culture and sports.

The goal is achieved through the "Model Curriculum "Physical Culture. Grades 5-9" for secondary education institutions", which implements value orientations, key competencies and cross-curricular skills of schoolchildren through physical education. It is built on a modular system and contains: an invariant (mandatory) module: theoretical and methodological knowledge and general physical training; and 75 variable modules. □3□

Among the program requirements for the variant module is to ensure a comprehensive increase in the functional capabilities of the body and harmonious physical development during its use. The module «Kids' Athletics» fully meets these requirements. It is based on the content of the program «Kids' Athletics», which was developed by the World Athletics Association (WA). □5□

The purpose of the study: to determine the possibility of using «Kids' Athletics» as a means of a competency-based approach in physical education at the National School of Physical Education.

Research methods: analysis, synthesis, generalization and systematization of existing scientific data and own work experience.

Research results. In 2005, the IAAF (since 2019 WA), in order to popularize athletics among the youngest children, with the ultimate goal of making athletics the number one sport in educational institutions, initiated and developed a new concept of the sport, most adapted to children's perception. The program was called «Kids' Athletics» IAAF» and was implemented in 134 federations and reached an estimated total audience of over 13 million children. □4□

The Children's Athletics program is one of the largest for mass development in the world of sports. It offered a fresh and modern look at athletics for children and youth. The peculiarity of this program is that:

- only teams compete. The program is designed for three age levels: 1 – 4-7 years; 2 – level 8-11 years; 3 – 12-14 years. (the ratio of boys and girls is approximately the same);
- competitions must be held in the form of an all-around competition;
- special equipment is used (projectiles are lighter, safer and adapted for children);
- Classes can take place in almost any public place: a recreation park, shopping center, pedestrian zone, playground in the yard, etc.

All this proves that the implementation of the «Kids' Athletics» module provides opportunities, in accordance with the NUS concept, for students to acquire ten key competencies:

- communication in the state language (correctly use terminology, communicate in different situations during physical education and sports, resolve conflicts through communication, popularize the ideas of physical education and sports through language. During the study of modules, the teacher forms in students the competence of communication in the state language. This competence allows students to communicate in sports terminology, express their own opinion, respect national traditions in physical education, the Ukrainian sports movement);
- communication in foreign languages (using a foreign language to communicate about physical culture, its importance for human self-realization, write texts in a foreign language about one's own sports hobbies, search for information in foreign sources about effective health programs, sports news. When conducting distance learning, view sports news in a foreign language, use sports terminology);
- mathematical competence (work in small groups, creating a "situation of success", competitive method. Students calculate heart rate at rest and during physical activity. During speed and endurance running, they calculate efforts to achieve their goal. They use mathematical methods during physical education classes, to create individual physical education and health programs, to self-assess their own physical condition, to keep records during competitions in various sports, to calculate and analyze heart rate at rest and during physical activity, to calculate efforts to achieve the goal, analyzing speed and distance);
- basic competencies in natural sciences and technologies (organize and carry out tourist trips, apply innovative technologies to improve health, perform various physical exercises in the natural environment, use the forces of nature in the process of physical education classes. Lessons are held in the fresh air, which is a source of health, students perform exercises in the natural environment, realize the importance of nature management);
- information and digital competence (use digital devices to teach motor skills, physical exercises, assess one's own physical condition, monitor motor activity. Awareness of the impact of information and communication technologies and devices on human health, the benefits and risks of their use, understanding the problems and consequences of computer addiction. Use of computer programs to correct physical condition, master classes on various sports, video lessons and videos on conducting various forms of physical education and health classes);
- the ability to learn throughout life (mastering the skills and abilities necessary for further learning, organizing one's own learning environment, obtaining new information in order to use it to assess learning needs, determining one's own learning goals);
- initiative and entrepreneurship (to implement different roles in game situations, to be responsible for one's own decisions, to recognize shortcomings in tactical actions in different sports, to plan and implement sports projects, tournaments, competitions, to organize one's time and mobilize resources, to assess one's own capabilities in the process of motor activity, to fight and win, to control one's emotions).

- social and civic competence (organize a game or other type of team physical activity, communicate in different situations, resolve conflicts, win and lose by following the rules of fair play, comply with sanitary and hygienic requirements and rules of safe behavior, monitor one's condition during physical education classes);
- awareness and self-expression in the field of culture (express one's cultural potential through physical activity, improve movement culture, observe speech etiquette, self-realize through physical culture and sports, participate in sports holidays, competitions, active breaks and physical culture breaks);
- environmental literacy and healthy living (organizing games, communicating in various situations of physical education and sports activities, developing in students a conscious attitude towards their own health and the health of others, various types of health-improving and physical activities, awareness of the role of the environment for human life and health).

Conclusion. The use of «Kids' Athletics» as a means of a competency-based approach in physical education lessons will not only contribute to the formation of physically developed, adapted and self-aware individuals, but will also create a basis for their full development in various aspects of life. This approach takes into account the individual needs of each student, develops not only physical skills, but also social and cognitive competencies. This approach stimulates students to actively engage in sports, forms in them the ability to work in a team and make their own decisions, which in the aggregate will become the basis for their success and a healthy lifestyle.

List of sources used

1. New Ukrainian School (conceptual principles of secondary school reform). URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Law of Ukraine "On Education". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Model curriculum "Physical education. Grades 5-9" for secondary education institutions. / URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/fizkult-5-9-kl-bazhenkov-ta-in-22-08-2024.pdf>
4. Єднак В., Єднак Г. «Дитяча легка атлетика» – варіативний модуль навчального предмета «фізична культура» / Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення: матеріали VIII наук. практ. конф. (24-25 листопада 2022 року) / ред. В. В. Чижик, В. А. Голуб. Кременець – Луцьк 2022. – С. 37-40.
5. Єднак В.Д. «Дитяча легка атлетика» - інноваційний проект розвитку масового спорту. / Молода спортивна наука України // Збірник тез доповідей. / за заг. ред. Є.Пристапи. Вип. 21: у 4-х томах – Львів: ЛДУФК, 2017. С. 13

ЗАРЕЧЕННА Н. М.,

викладач загальноосвітніх дисциплін,
ВСП "Бобровицький фаховий коледж імені О. Майнової",
natvorona564@gmail.com

АНДРАГОГІКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. Андрагогіка – це галузь педагогічної науки, спрямована на дослідження проблем освіти дорослих. У роботі підкреслено необхідність вдосконалення системи безперервної освіти та навчання протягом життя. Досліджено особливості освіти старшого населення. Висвітлено основні прийоми методу соціалізованого навчання.

Ключові слова: андрагогіка, навчання дорослих, безперервна освіта, парадигма викладання, перекваліфікація, соціальні ролі, навчання протягом життя, рефлексивне спостереження, саморегульоване (автономне) навчання, фасилітоване учіння, модель емпіричного навчання, активні методи навчання, післядипломна освіта, концептуалізація, метод соціалізованого навчання, гуманістичний підхід.

Сучасна освіта зазнає постійних змін. Розвиток науково-технічного прогресу, безперервні міграційні, геополітичні процеси та загальна глобалізація суспільства значно впливають на

<i>Сіткарь В. І., Сіткарь Н. С., Сіткарь Т. В.</i> ЗМІНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ОСВІТІ, ЩО ДЕТЕРМІНУЮТЬ ЇЇ УСПІШНІСТЬ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	51
<i>Слободенюк О. О.</i> НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ЯК СТРАТЕГІЯ ПОДОЛАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ТРУДНОЩІВ І СПРІЯННЯ УСПІШНІЙ АДАПТАЦІЇ ПЕДАГОГА.....	55
<i>Стрельников В. Ю.</i> СКЛАДНИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА В ЗАКЛАДІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	57
<i>Фаряцьєв І. Ю., Фаряцьєва Л. В.</i> ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НАДАВАЧАМ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ПОВСЯКДЕННИХ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАВДАНЬ.....	60
<i>Khvalyboha T. I., Fedchyshyn N. O., Khvalyboha D. V.</i> PREPARING EDUCATORS FOR THE CHALLENGES OF GLOBALIZATION IN MEDICAL EDUCATION IN SOUTH KOREA.....	62
<i>Яковичин Р. Я., Sochacki Piotr.</i> ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ГАЛИЧИНІ.....	64
<i>N. I. Yelachina, N. O. Fedchyshyn</i> APPROACHES TO STUDYING MEDICAL TERMINOLOGY BY STUDENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION INSTITUTIONS.....	66

СЕКЦІЯ 2. ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ АНДРАГОГІКИ, ІНТЕГРУВАННЯ ЙОГО В СИСТЕМУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

<i>Вдовіна О. О., Баранецька М. А.</i> АНДРАГОГІКА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ	68
<i>Valeriy Yednak, Halyna Yednak, Roman Hutsul</i> KIDS' ATHLETICS AS A MEANS OF A COMPETENT APPROACH	70
<i>Зареченна Н. М.</i> АНДРАГОГІКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	73
<i>Khvalyboha D. V., Khvalyboha T. I.</i> MEDICAL EDUCATION IN ISRAEL AS A MODEL OF INTEGRATING INTERNATIONAL EXPERIENCE INTO ADULT PROFESSIONAL TRAINING: LESSONS FOR UKRAINE.....	75

СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ НУШ

<i>Ачкан В. В., Шевчук А. Т.</i> ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ У ПОЛЬЩІ.....	77
<i>Васильченко Л. В., Шацька Н. М.</i> STEM/STEAM-ТЕХНОЛОГІЇ – НЕОБХІДНІСТЬ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	78
<i>Вовк С. Б.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	81
<i>Городецька О. В.</i> ГЕЙМІФІКАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	83
<i>Давидченко І. Д.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ НУШ.....	85
<i>Донік С. О.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ НУШ	88
<i>Кириленко В. В., Кириленко Н. М., Крижановський А. І.</i> ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	90
<i>Колодійчук О. Я.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА «ТЕХНОЛОГІЇ»	93
<i>Коненко Л. Б., Іваночко О. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	96